

EGYÉNI BÁNÁSMÓD AZ ÓVODÁBAN

Területei, megjelenése a tervezés
dokumentumaiban

A group of seven diverse children are lying on their backs on a green lawn, arranged in a circle. They are all smiling and laughing, looking towards the camera. The children have various ethnicities and are wearing colorful clothing: a light blue shirt, a red shirt, a blue shirt with pink sleeves, a yellow shirt, a white patterned shirt, and a red shirt. The background is a lush green grassy field.

AHOGY MINDEN EMBER MÁS-ÉS
MÁS, ÚGY A GYEREKEK SEM
EGYFORMÁK.

KINEK VAN SZÜKSÉGE EGYÉNI BÁNÁSMÓDRA?

A kiemelt figyelmet igénylő és különleges bánásmódot igénylő gyermekeknek:

- Sajátos nevelési igényű,
- Beilleszkedési,- tanulási,- magatartási nehézséggel küzdők,
- Hátrányos,- és halmozottan hátrányos helyzetűek,
- Tehetségigérettek.
- Tartós betegek.

És valóban csak nekik van szükségük egyéni bánásmódra?

MINDENKINEK KELL EGY KIS FIGYELEM!

Például:

- Akinek kistestvére született.
- Meghalt valakije, vagy elvesztette házi kedvencét.
- Szavalóversenyre, rajzversenyre, fellépésre készül.
- Elutaztak a szülei.
- Hosszú betegség után jött ismét.
- Vagy csak rosszul aludt az éjjel.

És nagyon sok olyan helyzetet sorolhatnánk még, amikor a gyerekeknek szükségük van egy kis egyéni bánásmódra.

AZ EGYÉNI BÁNÁSMÓD A GYAKORLATBAN, A DIFFERENCIÁLÁS TERÜLETEI

A differenciálással az a célunk, hogy elősegítsük az egyes gyermekek sikeres tanulását. Mivel minden gyermeknek mások és mások a tanulási szükségletei és a már meglévő tapasztalatai, ezért a gyermek tanulási folyamatát úgy segítjük elő, hogy azt az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítjuk.

Körmöci Katalin

TARTALOMBAN VALÓ DIFFERENCIÁLÁSI LEHETŐSÉG

A gyermek igényére támaszkodik

- A tartalom mennyiségében, mélységében (részletezettségében, minőségében), a tartalmi részek egymásra építettségében, kapcsolataiban, a már meglévő tapasztalataiban / ismereti anyagban, a gyermeki érdeklődés irányultságában (pl.: autók iránt, állatok iránt, stb.) azonos téma esetében vagy a témát kiegészítő tartalmi területen

CÉLBAN, SZINTBEN VALÓ IGAZODÁS A GYERMEK IGÉNYEIHEZ, TAPASZTALATAIHOZ

- Az egyes fejlődő képességek fejlettségének elérése, valamint jártasságok, készségek kialakulása érdekében azonos vagy eltérő szintű feladatok végzése; más eszközök bevonásával, vagy azok megkeresésével, egyszerűbb vagy bonyolultabb problémák felvetésével; kereső/kutató/felfedező módon.

A MÓDSZEREK HASZNÁLATA IS IGAZÍTHATÓ A GYERMEK IGÉNYEIHEZ

- Beszélgetés, megbeszélés előnyben részesítése némely gyermeknél, vagy az elbeszélés, a bemutatás, szemléltetés, magyarázat ... eljárásainak megválasztása, vagy az értékelés módszerének különféle eljárásai (elismerés, megerősítés, dicséret, jutalmazás, bátorítás, ösztönzés, példaként kiemelés ...stb), vagy az elmarasztalás formái (büntetés, rosszallás, fenyítés, ...stb.)

A MUNKAFORMÁK IGAZÍTÁSA A GYERMEKI IGÉNYEKHEZ

- Van olyan gyermek, aki szívesebben tevékenykedik egyénileg vagy, párosan (óvópedagógussal vagy a barátjával), csoportban (homogén vagy heterogén csoportban; vagy szimpátia alapján létrejött csoportban...stb), frontális körülmények között.

A SZERVEZÉS MÓDJÁNAK IGAZÍTÁSA A GYERMEKI IGÉNYEKHEZ

- Kötötten,
- kötetlenül,
- mikrocsoportban,
- kooperatívan

IRÁNYÍTÁS MÓDJÁT IS IGAZÍTHATJUK A GYERMEKI IGÉNYEKHEZ

- Direkt,
- indirekt,
- nyitott
- vagy zárt formában.

AZ INFORMÁCIÓK MEGSZERZÉSE SORÁN A KÖZVETÍTÉSMÓD CSATORNÁJÁBAN VALÓ IGAZODÁS A GYERMEKI IGÉNYEKHEZ

- Auditív, vizuális, audio-vizuális, ,
kinesztetikus, komplex, interaktív,
- Tárgyi, síkbeli, makett, manipulatív,
kísérleti, természetes, mesterséges
eszközök használatával, szimbólumok,
technikai eszközök...stb.

A GYERMEK-PEDAGÓGUSSAL EGYÜTT TÖLTÖTT IDEJE

- Az egyénre fordított idő mennyiségében, minőségében (segítséget kérve-kapva, ráfigyelve, eligazítva, csak ottlétként... stb.)

AZ INFORMÁCIÓ MEGSZERZÉSE, VAGY A TEVÉKENYSÉG
FOLYAMATÁNAK STRUKTÚRÁJÁT, FELÉPÍTÉSÉT IS
LEHET IGAZÍTANI AZ EGYES GYERMEKEK IGÉNYEIHEZ

- Pl :játékba ágyazottan, játékra építve, komplex tevékenységsorban, integráltan, valamint projekt módon; egy téma körüljárásaként, vagy egy probléma megoldásaként, vagy a kis lépések elvét követve, vagy nagyobb lépésekben, stb.

AZ EGYES ELEMEEK EGYMÁSUTÁNISÁGÁBAN IS
IGAZODHAT AZ ÓVODAPEDAGÓGUS AZ
EGYES GYERMEKEK IGÉNYEIHEZ, SAJÁTOSSÁGAIHOZ

- A műveletek egymásutániségában, sorrendjében, bonyolultságukban, sokaságukban,
- Az információk megszerzésének folyamatának szakaszainak egymásutániségában (pl. :felidézés, gyakorlás, információ megszerzése, vagy ennek más sorrendje)

A NEVELÉS STÍLUSÁBAN

- Demokratikus,
- ráhagyó,
- diktatórikus,
- szeretetteljes,
- családi,
- elfogadó,

PEDAGÓGUS SZEREPÉBEN IS IGAZODIK AZ EGYES GYERMEKEK IGÉNYEIHEZ

- Katalizáló,
- ösztönző,
- tanácsadó,
- segítségnyújtó,
- irányító,
- szabályzó,
- mellérendelt,
- alárendelt,
- fölérendelt viszonyban

A VÁLASZADÁS MÓDJÁBAN VALÓ IGAZODÁS A GYERMEKI SAJÁTOSSÁGOKHOZ

- Szóban,
- rajzban,
- megmutatva,
- megsűgva,
- megépítve,
- elkészítve,
- megalkotva,
- kiválasztva a helyeset

A MUNKAVÉGZÉS ÜTEMÉBEN, TEMPÓJÁBAN VALÓ IGAZODÁS A GYERMEKHEZ

- A feladatvégzés sebességéhez való igazodás:

lassú, gyors, időre, egyéni tempóban,
kiegészítő feladatok adásával....

ÖNÁLLÓSÁG FOKÁBAN, SEGÍTSÉGGADÁS MÓDJÁBAN

- Önállóan,
- segítve,
- magyarázva,
- utánózva,
- bemutatva,
- megmutatva,
- együtt végezve kis segítséggel,
- együttvégezéssel,
- hivatkozással...stb

HONNAN TUDJUK, HOGY KI MILYEN
TERÜLETEN SZORUL EGYÉNI BÁNÁSMÓDRA?

- Óvodába lépés előtt: családlátogatáson elmondja a szülő, hogy milyennek látja gyermekét, mivel szokta vigasztalni, ösztönözni.
- Egyéni Fejlettségmérő Dokumentum – Abban mindent lejegyzünk a gyermekről
- Mérések, megfigyelések eredményei (pl. Difer)
- Szakértői vélemények, orvosi javaslatok
- Tehetségmegcsillanások jegyzetei
- Konzultáció, kommunikáció: bölcsődei gondozókkal, szülővel, kollégákkal, fejlesztőkkel. (egyéb)

EGY JÓ PEDAGÓGUS ISMERI A GYERMEKEKET: ÉRDEKLŐDÉS,
SZÜKSÉGELT, AKTIVITÁS, ADOTTSÁG, TÁRSAS KAPCSOLAT,
MOZGÁSIGÉNY STB.

A TERVEZÉS DOKUMENTUMAI

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTUMOK

- Csoportnapló
- Egyéni fejlődést nyomon követő dokumentumok
- Tehetséggondozás dokumentumai
- Külív (Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében)

CSOPORTNAPLÓ

A BÉKÉSI KISTÉRSÉGI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTUM GYAKORLATA

Csoportnaplónk már az első oldalak között tartalmazza a **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** adatait, fontosabb információkat:

1. Tartós gyógykezelés alatt álló gyerekek (gyermek neve, szakorvos diagnózisa)
2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (Gyermekek neve)
3. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek:
 - 3.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek (Név, megállapítások, összegzés, a fejlesztésben résztvevő pedagógusok, a fejlesztés területe, javasolt ideje)
 - 3.2. Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdők (Név, megállapítások, összegzés, a fejlesztésben résztvevő pedagógusok, a fejlesztés területe, javasolt ideje)
 - 3.3. Kiemelten tehetséges gyermek (A tehetséggondozásban résztvevő pedagógusok neve, tehetségműhelyek megnevezése, heti óraszám)

CSOPORTNAPLÓ

A BÉKÉSI KISTÉRSÉGI ÓVODA ÉS BÖLCŐDE ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTUM GYAKORLATA

NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI TERV

- Nevelési tervünk területei:

I. Az egészséges életmód alakítása:

- a) Étkezés – táplálkozás
- b) Testápolás
- c) Öltözködés
- d) Pihenés
- e) A gyerekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

II. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés:

- a) Beszoktatás, befogadás
- b) A gyermek – gyermek, felnőtt – gyermek kapcsolat jellemzői
- c) Az önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, szokás- és normarendszerének kialakítása
- d) A nemzeti identitástudat alakítása

III. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés:

- Az egyéni bánásmód tervezése:

A területeknél az egyéni bánásmódot igénylőkre személyre szabottan tervezünk.

Pl. A gyerekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása: „Tartós beteg (asztmás) gyermekünk számára minél több időt biztosítunk a só szobában.”

„Az SNI és BTMN gyermekeknek a szokásrend, az önállóság nehézséget jelent. Számukra tevőleges segítséget nyújtunk, mellettük állunk és verbálisan megerősítjük a helyes folyamatot. Az evőeszközök helyes használatánál szükség esetén javítjuk az eszköz fogását.”

CSOPORTNAPLÓ

A BÉKÉSI KISTÉRSÉGI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTUM GYAKORLATA

- ÉVSZAKONKÉNTI ANYAGGYŰJTEMÉNY

Negyedévenként összegyűjtjük a gyermekeknek szánt ismeretanyagot. Az egyéni bánásmódot igénylőkre is tervezünk.

Pl: Tőszámnevek, sorszámnevek gyakorlása 7-es számkörben. Lemaradóknak 4-5-ig, tehetségígéreteknek 10-es számkör.

CSOPORTNAPLÓ

A BÉKÉSI KISTÉRSÉGI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTUM GYAKORLATA

• **HETI TERV**

Hetente foglalkozási területekre lebontva tervezzük a gyerekeknek szánt ismeretanyagot. Ebben a táblázatban megjelöljük a tervezett egyéni bánásmód munkaformáját, célját, módszerét.

Pl: Grimm Holle anyó Mese bábozása óvónő, majd gyerekek által.

A nem beszélő gyermek (és a gátlásos gyermekek) számára játék biztosítása a bábokkal.

Pl. Esik a hó élményfestés.

A kisebbek és gyengébb képességűek újjal festenek, az ügyesebbek ecsettel, a tehetségek pötty helyet hópelyhet mintáznak

CSOPORTNAPLÓ

A BÉKÉSI KISTÉRSÉGI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTUM GYAKORLATA

- HETI TERV – REFLEXIÓ
- A heti tervezéshez kapcsolódóan lejegyezzük, hogy mi valósult meg a tervezésből és mi az ami nem. Mi az amit másképp kellett volna? A gyermekek motiválhatóságát és az egyéni bánásmódra vonatkozó feljegyzéseket.
- A megvalósulást képekkel is alátámasztjuk.

EGYÉNI FEJLŐDÉST NYOMON KÖVETŐ DOKUMENTUM

A BÉKÉSI KISTÉRSÉGI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTUM GYAKORLATA

- Intézményünkben Difer méréssel történik a gyerekek egyéni képességeinek mérése. Ennek eredményét a csoportnaplóban jegyezzük le.
- Szintén a csoportnaplóba került át a gyerekek egyéni fejlesztési terve, ahol a Difer eredmények alapján táblázatba kerül a gyermekek neve, így a fejlődési szintekhez rendeljük a fejlesztő játékokat, a fejlesztést segítő javaslatokat.

2021/2022. nevelési év	
Területek	Előkészítő (vagy Kezdő/Haladó/Befejező/Optimum) szint
	Fejlesztő játékok, tevékenységek tervezése
Gyermekek neve: X,Y,Z	
Írásmozgás-koordináció (vagy Szociális motívumok és készségek/ Tapasztalati összefüggés – megértés/ Beszédhang-hallás/ Tapasztalati következtetés/ Relációszókincs)	Első félév: Vonalvezetés, keresd meg a kutyas gazdáját, sablonok körberajzolása, gyöngyfűzés, játék pálcikákkal, magokkal, színezés különböző nyomatékka. Második félév: Helyes ceruzafogás, színezés, satírozás nagy-kis felületeken, sablonrajzok. Korongból torony építése. Képek átmásolása, pontok összekötése, labirintus játék.

EGYÉNI FEJLŐDÉST NYOMON KÖVETŐ
DOKUMENTUM
A BÉKÉSI KISTÉRSÉGI ÓVODA ÉS BÖLCSSŐDE ÁLTAL VEZETETT
DOKUMENTUM GYAKORLATA

TEHETSÉGGONDOZÁS

- Az óvodai tehetséggondozás minden gyermekre kiterjed.
- Egy erre a célra szerkesztett lapon feljegyezzük, ha a gyermek valamiben megcsillan. (Többet mutat, ügyesebb, okosabb, leleményesebb)
- Nagycsoportban a tehetség megcsillanások alapján arra a területre, ahol a gyermek a legtöbbet mutatott fejlesztési tervet készítünk. Egyénileg, személyre szabottan.

EGÉSZSÉGÜGYI ÉS PEDAGÓGIAI CÉLÚ HABILITÁCIÓ, REHABILITÁCIÓ EGYÉNI FEJLŐDÉSI LAP (KÜLÍV)

- Csak Sajátos nevelési igényű gyermekek számára.
- Ezt a dokumentumot az óvodapedagógus vezeti, de a benne foglaltakat (belív, mely az előírt fejlesztések menetét tartalmazza), a fejlesztést végző szakemberek dokumentálják.
- Az óvodapedagógus a Szakértői Vélemény alapján tölti ki, évente új lapot vezet. Év elején nyitja, a nevelési év végén lezárja.

1991. ÉVI LXIV. TÖRVÉNY A GYERMEKEK JOGAIRÓL
SZÓLÓ, NEW YORKBAN, 1989 NOVEMBER 20-ÁN KELT
EGYEZMÉNY KIHIRDETÉSÉRŐL.

- „Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a lépcségeinek megfelelő fejlesztést és rendelkezésére álljanak azok a pedagógiai feltételek amelyek hozzásegítik őt személyiségének legteljesebb kibontakoztatásához.”

A GYERMEK ÚTJA A FELISMERÉSTŐL A SEGÍTŐ TÁMOGATÁSIG (BTMN, SNI)

A probléma észlelése, azonosítása

- Megfigyelés
- Anamnézis
- Egyéni fejlettségmérő dokumentumok eredményei
- Foglalkozások alatti tapasztalatok

A GYERMEK ÚTJA A FELISMERÉSTŐL A SEGÍTŐ TÁMOGATÁSIG (BTMN, SNI)

Hogyan indítjuk el a gyermeket?

- Konzultáció az óvodai/iskolai fejlesztő szakemberekkel
- Szülő tájékoztatása, javaslattétel
- Szakértői vizsgálatkérő lap kitöltése
- Segítségünkre lehet a Családsegítő Szolgálat (a szülők meggyőzésében)

A GYERMEK ÚTJA A FELISMERÉSTŐL A SEGÍTŐ TÁMOGATÁSIG (BTMN, SNI)

- **SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY IRÁNTI KÉRELEM**

Formanyomtatvány, amelyet az óvodapedagógus tölt ki a szülővel konzultálva.

Tartalmazza:

A személyi adatokat

A kérelmezés indoklása

Az intézmény adatai

A gyermek eddigi ellátása

A gyermek jellemzése

Nyilatkozatok (óvoda, szülő részéről)

A GYERMEK ÚTJA A FELISMERÉSTŐL A SEGÍTŐ TÁMOGATÁSIG (BTMN, SNI)

A SZÜLŐ FELKÉSZÍTÉSE A VIZSGÁLATRA

- Milyen kérdésekre készüljön fel
- Hogyan készítse fel a gyermekét
- Tájékoztatás a vizsgálat eredményeinek lehetséges következményeiről

A GYERMEK ÚTJA A FELISMERÉSTŐL A SEGÍTŐ TÁMOGATÁSIG (BTMN, SNI)

**A tankerületi Szakértői Bizottság elkészíti a
Szakértői Véleményt, amelyben megállapíthatja:**

- Nincs kifejezett készség probléma
- BTMN fennállását
- Tanulási zavarra utaló gyanú – továbbküldés a
Megyei Szakértői Bizottság felé (SNI megállapítása)

A GYERMEK ÚTJA A FELISMERÉSTŐL A SEGÍTŐ TÁMOGATÁSIG (BTMN, SNI)

- A Szakértői Vélemény (SNI és BTMN esetében is) tartalmazza a fejlesztési javaslatokat és a szakember szükségletet, amelynek alapján az óvoda meg tudja szervezni a megsegítést, az óvodapedagógus pedig egyénileg is tud tervet készíteni, segíteni.
- A Megyei Szakértői Bizottság (SNI gyermekek esetében) a Szakértői Véleményben kijelöli a javasolt intézményt is a gyermekek ellátására. Ő tehet javaslatot a speciális intézményben történő elhelyezésre. (A szülő beleegyezésével.)

A GYERMEK ÚTJA A FELISMERÉSTŐL A SEGÍTŐ TÁMOGATÁSIG (BTMN, SNI)

- **Sajátos nevelési igény esetén a Szakértői véleményben megjelölik a BNO kódot**

Az egészségügyben használt, a betegségek nemzetközi osztályozására szolgáló kódrendszer rövidítése.

Kialakításának az volt a célja, hogy bármelyik országban megbetegedett, illetve sérülést szerzett személy diagnózisát egységes kódrendszer alapján lehessen besorolni.

SZAKMAI SEGÍTSÉG

- Az Oktatási Hivatal a pedagógusok szakmai munkájának megsegítése érdekében szaktanácsadói hálózatot működtet. Erről a Békés Megyei POK az intézmények számára folyamatosan tájékoztatást nyújt.
- A szakmai segítségre az igényt az intézmény nyújthatja be az igényfelmérő felületen.
- A szakterülete szerint a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével kapcsolatos témakörökben segítségetekre lehet:

Feketéné Lakatos Ágnes óvodapedagógus, gyógypedagógus szaktanácsadó

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

BÉKÉSI KISTÉRSÉGI ÓVODA ÉS
BÜLCŐDE
BÓBITA ÓVODA